

Poznámka k výskytu dvou druhů krytonosců (Coleoptera: Curculionidae: Ceutorhynchinae) na Slovensku

Jiří Krátký

Třebechovická 821, 500 03 Hradec Králové, e-mail: macshort@tiscali.cz

KRÁTKÝ J. 2015: Poznámka k výskytu dvou druhů krytonosců (Coleoptera: Curculionidae: Ceutorhynchinae) na Slovensku (Notes on the occurrence of two ceutorhynchid species (Coleoptera: Curculionidae: Ceutorhynchinae) in Slovakia). – Západočeské entomologické listy, 6: 47–49. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 29-8-2015.

Abstract. *Eucoeliodes mirabilis* (A. et G. B. Villa, 1835) is confirmed from Slovakia after more than 60 years, when it was found in environs of Bratislava. Its host plant at the studied locality is *Euonymus europaea*. *Trichosirocalus spurnyi* (Schultze, 1901) is reported from Slovakia near Spišské Podhradie for the first time. Its host plant at the locality is recently unknown. Distribution and bionomics of both species are shortly discussed.

Key words: Coleoptera, Curculionidae, Ceutorhynchinae, *Eucoeliodes mirabilis*, *Trichosirocalus spurnyi*, faunistics, bionomics, Czech Republic, Slovakia

ÚVOD

Článek uvádí nálezy dvou druhů krytonosců na Slovensku. První z nich byl nalezen v rámci průzkumu CHKO Dunajské luhy, prováděného na základě výjimky 2006/00588-00013, vydané Krajským úřadem životního prostředí v Nitře. Druhý z uvedených druhů byl nalezen na Slovensku poprvé při výzkumech poblíž Spišského Podhradí.

Použitá nomenklatura vychází z práce COLONNELLIHO (2013). Faunistické čtverce uvedené u jednotlivých lokalit vycházejí ze seznamu LUČIVIAŇSKÉ (1984).

PŘEHLED NÁLEZŮ

Eucoeliodes mirabilis (A. et G. B. Villa, 1835) (Obr. 1). Slovakia occ., Bratislava, Vlčie hrdlo (7868), GPS: 48°06'19.9"N, 17°09'34.1"E, 133 m n. m., 1.V.2015, 7 ♂♂, 9 ♀♀, J. Krátký & R. Škoda lgt., det. et coll. Tento druh byl ze Slovenska hlášen pouze dvěma staršími údaji z Bratislavy, které shrnul BENEDIKT et al. (2010). Nově byl tento nosatec nalezen po více než 60 letech opět v okolí Bratislavy na lokalitě Vlčie hrdlo, kde byla na začátku května 2015 zjištěna početná populace podél zhruba půlkiometrového úseku cesty směrem k ostrovu Kopáč. Imaga zde způsobovala poměrně nápadný žír na listech brsle evropského (*Euonymus europaea*), který je tradičně uváděn jako živná rostlina druhu (např. SMRECZYŇSKI 1974), a byla nalezena metodou oklepu větví, především na zastíněných keřích. Z maďarské

Obr. 1 – *Eucoeliodes mirabilis* na listu brsle evropského. Maďarsko: Heresznye. Foto: J. Pelikán.

Fig. 1 – *Eucoeliodes mirabilis* on the leaf of *Euonymus europaea*. Hungary: Heresznye. Photo: J. Pelikán.

oblasti Ůrség ohlásil PODLUSSÁNY (1996) jako živnou rostlinu také krušinu olšovou (*Frangula alnus*). Na uvedené maďarské lokalitě byla autorem přítomnost nosatce na krušině olšové potvrzena, nebylo ale prokázáno, zda se jedná o živnou rostlinu nebo jen příležitostný žír.

Rozšíření druhu zahrnuje Českou republiku, Chorvatsko, Itálii, Maďarsko, Německo, Slovensko, Slovinsko, Švýcarsko a Rakousko (COLONNELLI 2013). V České republice se jedná o vzácný druh historicky doložený z jediné lokality v Čechách (Dobříš) a recentně známý pouze z jižní Moravy (BENEDIKT et al. 2010).

Potvrzení výskytu na Slovensku.

Trichosirocalus spurnyi (Schultze, 1901) (Obr. 2). Slovakia or., Spišské Podhradie env., Sivá Brada (6990), 31.VII.2012, 1 ♀, M. Bednařík lgt. et coll., J. Krátký det. Druh je potravně vázán na řebříček obecný (*Achillea millefolium*) (např. DIECKMANN 1972), z Polska jsou jako živné rostliny uváděny také některé druhy jitrocelů (*Plantago lanceolata*, *P. major*) (BURAKOWSKI et al. 1997). Dosud jediný známý slovenský exemplář byl získán smykem vegetace bez zjištění živné rostliny.

T. spurnyi je znám z České republiky, Francie, Itálie, Maďarska, Moldávie, Německa, Nizozemí, Polska, Rakouska, Rumunska a Ukrajiny (COLONNELLI 2013), výskyt má ale diskontinuální charakter a početnější nálezy jsou uváděny jen z jižního Polska (BURAKOWSKI 1997). Ze Slovenska dosud hlášen nebyl (BENEDIKT et al. 2010). Tento krytonosec pravděpodobně recentně expanduje, protože byl v nedávné době ohlá-

Obr. 2 – *Trichosirocalus spurnyi*, samec. Česká republika: Úhřetice. Foto: J. Krátký.

Fig. 2 – *Trichosirocalus spurnyi*, male. Czech Republic: Úhřetice. Photo: J. Krátký.

šen jako nový druh také z Rakouska (SCHILLHAMMER 1993) a Maďarska (PODLUSSÁNY et al. 2014). V České republice byl dříve znám jen z Moravy (BENEDIKT et al. 2010) a teprve nedávno byl poprvé nalezen také v Čechách na Chrudimsku (KRÁTKÝ 2011) a v Praze (J. Strejček, pers. comm.).

Nový druh pro faunu Slovenska.

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval Janu Pelikánovi za poskytnutí fotografie druhu *Eucoeliodes mirabilis*.

LITERATURA

- BENEDIKT S., BOROVEC R., FREMUTH J., KRÁTKÝ J., SCHÖN K., SKUHROVEC J. & TRÝZNA M. 2010: Komentovaný seznam nosatcovitých brouků (Coleoptera: Curculionoidea bez Scolytinae a Platypodinae) České republiky a Slovenska. 1. díl. Systematika, faunistika, historie výzkumu nosatcovitých brouků v České republice a na Slovensku, nástin skladby, seznam. Komentáře k Anthribidae, Rhynchitidae, Attelabidae, Nanophyidae, Brachyceridae, Dryophthoridae, Eirrhinidae a Curculionidae: Curculioninae, Bagoinae, Baridinae, Ceutorhynchinae, Conoderinae, Hyperinae. Annotated checklist of weevils (Coleoptera: Curculionoidea excepting Scolytinae and Platypodinae) of the Czech Republic and Slovakia. Part 1. Systematics, faunistics, history of research on weevils in the Czech Republic and Slovakia, structure outline, checklist. Comments on Anthribidae, Rhynchitidae, Attelabidae, Nanophyidae, Brachyceridae, Dryophthoridae, Eirrhinidae and Curculionidae: Curculioninae, Bagoinae, Baridinae, Ceutorhynchinae, Conoderinae, Hyperinae. – Klapalekiana, 46 (Suppl.): 1–363.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M. & STEFAŃSKA J. 1997: Ryjkowce-Curculionidae, część 3. Katalog Fauny Polski, Chrzęszcze (Coleoptera). – Wydawnictwo Muzeum i Instytutu Zoologii PAN, Warszawa, 310 pp.
- COLONNELLI E. 2013: Ceutorhynchinae. Pp. 176–214. In: LÖBL I. & SMETANA A. (eds): Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 8: Curculionoidea II. – Leiden, Brill, 700 pp.
- DIECKMANN L. 1972: Beiträge zur Insektenfauna der DDR: Coleoptera – Curculionidae: Ceutorhynchinae. – Beiträge zur Entomologie, 22: 3–128.
- KRÁTKÝ J. 2011: Findings of two interesting weevil species (Coleoptera, Curculionidae) in the Czech Republic, Slovakia and southeastern Romania. – Weevil News, 72, 3 pp. (online: <http://www.curci.de/?beitrag=190>).
- LUČIVIANSKA V. 1984: Databanka fauny Slovenska. Mapovacie štvorce a orografické celky Slovenska (mapa 1 : 500 000). – Slovenský úrad geodézie a kartografie, Bratislava.
- PODLUSSÁNY A. 1996: Curculionidae (Coleoptera) of Ůrség Landscape Conservation Area. – Savaria, 23/2 (Pars historico-naturalis): 203–273.
- PODLUSSÁNY A., SZITA É., LUPTÁK R., SZÉNÁSI V. & KISS B. 2014: Four weevil species new to the fauna of Hungary from motorway rest areas (Coleoptera: Curculionidae).

– Folia Entomologica Hungarica, 75: 73–78.
SCHILLHAMMER H. 1993: Bemerkenswerte Käferfunde aus Österreich (II) (Coleoptera). – Koleopterologische Rundschau, 63: 325–332.
SMRECYŃSKI S. 1974: Klucze do oznaczania owadów Polski. Część XIX, Chrząszcze – Coleoptera, Zeszyt 98e, Ryjkowce-Curculionidae, Podrodzina Ceutorhynchi-

nae. [Keys to the identification of Polish insects, Part XIX, Beetles – Coleoptera, No. 98e, Ceutorhynchinae]. – PWN, Warszawa, 180 pp.

Obdrženo do redakce: 27.6.2015

Přijato po recenzích: 22.7.2015